

درس چهاردهم

« جنگ تحمیلی و دفاع مقدس »

یکم : « شروع جنگ »

۱-۱ : کشور عراق کنونی پس از جنگ جهانی اول تحت قیومیت انگلستان قرار گرفت و اختلافات مرزی ایران از دوران عثمانی کماکان تداوم داشت که در سال (۱۳۵۴-۱۹۷۵) با میانجیگری دولت الجزایر عهد نامه‌ای با دولت عراق جهت پایان دادن به اختلافات مرزی امضاء گردید.

۱-۲ : دولت آمریکا که در استقرار جمهوری اسلامی شکست خورده بود، صدام را برای حمله به ایران تشویق کرد. در روز سی و یکم شهریور (۱۳۵۹) از زمین و هوا به میهن عزیز ما حمله برد و جنگ تحمیلی بدین شکل آغاز گردید.

نکته : اگر چه در گذشته نیز دولت بعثی عراق کراراً از زمین و هوا و دریا به ایران حمله می‌برد و خسارات و صدماتی جانی و مالی فراوان به جا گذاشته و عده‌ای از مرزداران و مرزنشینان را شهید و مجروح کرده بود.

دوم : « انگیزه و اهداف صدام حسین از تحمیل جنگ بر ایران »

مهم‌ترین انگیزه برای هجوم نظامی به ایران و هدف‌های او عبارت بودند از :

۱-۲: الف) حاکمیت بر آبراه اروندرود (ب) دسترسی به خلیج فارس و تسلط بر آن (ج) جدائی جزایر سه‌گانه تنب بزرگ و تنب کوچک و استان خوزستان.

۲-۳ : رسیدن به رهبری جهان عرب و ایفای نقش ژاندارمی منطقه .

سوم : « وضعیت نیروی نظامی ایران در ابتدای جنگ »

۱-۳ : جنگ تحمیلی در شرایطی شروع شده بود که نیروهای ارتش سابق ایران و ژاندارمری به دلایل مسائل بعد از

پیروزی انقلاب آمادگی لازم را برای رویا روئی با برنامه‌های جنگی صدام حسین را نداشتند.

۳-۲: این در حالی بود که نیروهای جوان و نوپای سپاه پاسداران که با محدودیت تشکیلاتی و تدارکاتی و تسلیحاتی سخت درگیر آشوب‌های داخلی و نیروهای بسیج در حال شکل گرفتن بود.

۳-۳: از یک سو صدام با این توهم که نیروهای نظامی ایران یارای مقابله با ارتش او را ندارند. از سویی دیگر با حمایت‌های مالی و نظامی همه جانبه آمریکا و شوروی سابق می‌تواند در مدت کوتاهی به اهداف خود برسد او با تصور اینکه با یک حمله برق آسا در مدت پنج هفته می‌تواند خوزستان را تسخیر کرده و بخشی از هدف‌های خود را محقق سازد (به پاورقی صفحه ۱۶۶ توجه کنید)

چهارم: «مجامع بین‌المللی و جنگ تحمیلی»

۴-۱: مجامع بین‌المللی چون شورای امنیت سازمان ملل متحد به علت دخالت‌های دول بزرگ و نفوذ آنان به تجاوز دولت بعثی عراق به ایران به وظایف رسمی خود که همانا حفظ صلح و امنیت جهانی است عمل نکردند.

۴-۲: شورای امنیت سازمان ملل متحد به جای اینکه تجاوز عراق را به کشورمان محکوم کند تنها از دولت‌های ایران و عراق درخواست کرد به حل مسالمت‌آمیز اختلافات خود بپردازند.

۴-۳: در طول ۸ سال دفاع مقدس کشورهای آمریکا و شوروی و فرانسه و آلمان علاوه بر دادن انواع سلاح‌های پیشرفته از نظر سیاسی نیز از رژیم بعثی عراق جانبداری کردند.

نکته: کشورهای عربی منطقه خلیج فارس نیز علنی و در خفا به رژیم بعثی عراق به ویژه از نظر مالی حمایت می‌کردند و هزینه‌های جنگ را تقبل می‌کردند.

پنجم: «دفاع مقدس ملت ایران»

۵-۱: بلافاصله بنا بر فرمان امام مردم و نیروهای مسلح آماده نبرد با دشمن متجاوز و دفاع از کشور خود شدند.

بنا به فرمایش امام حمله نظامی صدام را « دزدی خوانده که آمده و چند سنگ انداخته است » برای اینکه مردم آرامش خود را حفظ کرده و برای دفاع آماده شوند.

۲-۵: نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در ساعات نخستین جنگ ضربات مهلکی به رژیم صدام حسین وارد کرد. در جبهه زمینی نیز رزمندگان اسلام (ارتش - سپاه - ژاندارمری) و نیروهای عشایری و نیروهای ستاد جنگهای نامنظم به رهبری شهید مصطفی چمران توانستند از پیشروی دشمن بکاهند.

۳-۵: در خرمشهر مدافعان این شهر با ساده ترین سلاحهای بیش از یک ماه کوچه کوچه خیابان به خیابان در مقابل ارتش مجهز به انواع تسلیحات ایستادگی کنند.

۴-۵: نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی در نخستین ماههای جنگ در عملیاتی موسوم به (مروارید) اسکله‌هایی را منهدم کردند و نیروی دریایی عراق را نابود کردند.

۵-۵: در نتیجه مقاومت نیروهای مسلح ایران آرزوی فتح خوزستان بر باد رفت و نیروهای عراقی تنها به اشغال بخش‌هایی از مناطق مرزی خرمشهر دست یافتند.

ششم: « آزاد سازی مناطق اشغالی »

۱-۶: با عزل بنی صدر و ثبات سیاسی کشور رزمندگان اسلام عزم خود را برای بیرون راندن دشمن متجاوز جزم کردند و در نخستین اقدام حضرت امام خمینی (ره) فرمان محاصره آبادان را صادر کردند. عملیات و حملات برق آسای رزمندگان اسلام شهر آبادان را از محاصره نیروهای متجاوز آزاد ساختند.

۲-۶: رزمندگان اسلام در عملیات غرور آفرین (فتح المبین و بیت المقدس) صدها کیلومتر از خاک وطن را از اشغال ارتش بعثی عراق خارج کردند. اوج حماسه دفاع مقدس در عملیات فتح المقدس (سوم خرداد ۱۳۶۱) به آزادسازی خرمشهر رقم خورد و به عنوان برگ زرینی در دفاع از ایران در تاریخ معاصر ثبت شد.

۳-۶: با آزاد سازی خرمشهر از یک سو موفقیت‌های نظامی ایران تداوم یافت و از سویی دیگر حامیان خارجی صدام حسین پیشرفته‌ترین سلاحهای جنگی و موشک‌های دور برد و هواپیماهای جنگی و سلاحهای شیمیائی در اختیار صدام قرار گرفت لذا جنگ وارد مرحله جدیدی شد

۴-۶: دولت ایران با پیروزی‌های پیش آمده برای پایان دادن جنگ و خون‌ریزی و رسیدن به حقوق خود شرایطی را مطرح کرد. اما صدام و مجامع بین‌المللی از آن استقبال نکردند. (به پاورقی صفحه ۱۷۰ توجه شود)

۵-۴: در عوض صدام که از حمایت قدرت‌های بزرگ برخوردار بود به جنگهای موشکی و شیمیائی روی آورد با بمباران مناطقی چون سردشت- روستای زرده کرمانشاه- شهر حلبچه در کردستان عراق که همه با بمب‌هائی شیمیائی انجام گرفت جنایات جنگی خود را کامل کرده .

هفتم: « رهبری اما خمینی (ره) در دفاع مقدس »

۱-۷: امام خمینی در ابتدای جنگ تحمیلی اعلام کردند « ما براساس باورهای دینی خود اجازه نداریم به کشور دیگری تعدی کنیم و خواهان صلح و صفای جهانی هستیم اما اگر کشوری به ما تعدی کرد توی دهنش می‌زنیم»

۲-۷: براساس همین منطق بود که حضرت امام خمینی به مسئولین کشور توصیه کردند که جنگ را مسأله اصلی کشور بدانند و بدین لحاظ بود که از طرف ایشان همه امکانات مالی و نظامی بالا بردن کیفیت و تجهیزات مقابله با دشمن در بودجه آن اهتمام داشتند.

۳-۷: امام خمینی با تمسک به مفاد و مفاهیم جهاد و شهادت و یادآوری حماسه عاشورا میادین نبرد را به رشادت جوانان ایرانی تبدیل کرد . لذا همه محاسبات نظامی دنیا را برهم زدند و با طراحی و انجام عملیات فارق العاده زمینی و هوائی و دریایی جهان را به شگفتی واداشتند.

۴-۷: در نتیجه رهبری امام خمینی جلوه های ایثار تقویت انگیزه جهاد و روحیه شهادت طلبی در میان جوانان ایرانی به نمایش گذاشته شد و لذا برخی از فرماندهان جوان دفاع مقدس نماد رشادت و مقاومت مردم سوریه و عراق علیه نیروهای تکفیری و داعشی تبدیل شدند.

هشتم: « نقش مردم در دفاع مقدس »

(نقش مردم قهرمان ایران در طول ۸ سال دفاع مقدس در دو زمینه قابل بررسی است)

الف: حضور مستقیم در خط مقدم جبهه نبرد با دشمن متجاوز

ب: مشارکت در تأمین بخشی از هزینه های مادی جنگ از طریق کمک های داوطلبانه در تهیه خوراک - پوشاک برای رزمندگان اسلام

۱-۸: حضور داوطلبانه اقشار ضعیف مردم کمک بسیار بزرگی در جنگ بود. علاوه بر نیروهای بسیجی جهادگران جهاد سازندگی که به «سنگر سازان بی سنگر» معروف شدند مسئولیت مهندسی رزمی جنگ را از طریق ایجاد خاک ریزها و پل ها و ساختن سنگر ... برای رزمندگان اسلام ساختند.

۲-۸: حضور پزشکان و پرستاران برای مداوای رزمندگان همت گماردند بازرگانان نیز از طریق کمک های مالی به رزمندگان در جبهه یاری می رساندند.

۳-۸: در این راستا حضور زنان نقش مهمی در دفاع مقدس داشتند و مهم ترین خدمات آنان به طریقه های زیر بود.

الف: حضور در خط مقدم جبهه در سال های اول جنگ

ب: تشویق برادران - همسران و فرزندان خویش برای حضور در جبهه

ج: تهیه و آماده سازی خوراک و پوشاک رزمندگان

د: پرستاری از رزمندگان مجروح در بیمارستان ها

ه: پاسداری از حریم خانواده در غیات همسران رزمنده

نهم: «حضور معلمان و دانش آموزان در دفاع مقدس»

۱-۹: جبهه‌های جنگ شاهد حضور صدها هزار دانش آموز و معلم ایرانی بود. در طول دفاع مقدس حدود (۲۵۰) معلم و (۳۶۰۰۰) هزار دانش آموزان به شهادت رسیدند و هزاران نفر جانباز و اسیر و جاویدالاثر شدند.

دهم: «پایان جنگ تحمیلی»

۱-۱۰: امام خمینی (ره) با نظر مشورتی فرماندهان نظامی و مسئولان سیاسی کشور قطعنامه (۵۹۸) را پذیرفتند. اما صدام که وانمود می‌کرد خواهان صلح است نیروهای بعثی عراق مجدداً مناطقی از خوزستان و سایر نواحی را مورد حمله قرار دادند.

۲-۱۰: گروهک تروریستی سازمان مجاهدین خلق که از حمایت کامل دولت بعثی عراق برخوردار بود حملات نظامی را به داخل خاک ایران کشانده که به شکست سخت آنها انجامید و صدام حسین که آخرین امیدهای خود را از دست داده بودند قطعنامه ۵۹۸ را پذیرفت. و اندکی بعد بین دولتین آتش بس برقرار گردید.

۳-۱۰: پس از مذاکرات دو ساله بین طرفین صدام طی نامه‌ای به حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی نوشت قرارداد الجزایر را بار دیگر به رسمیت شناخت. لذا آزادگان جنگ و اسرا به آغوش گرم میهن بازگشتند.

۴-۱۰: سازمان ملل متحد در سال (۱۳۷۰) رژیم بعثی عراق را متجاوز و آغاز کننده جنگ شناخت و بدین ترتیب جنگهای هشت ساله که با حمایت آمریکا و دول متخاصم برای سرنگونی جمهوری اسلامی ایران آغاز کرده بودند به شکست خودشان پایان یافت. و برای اولین بار در دو بیست سال اخیر دشمنان به جداسازی حتی یک وجب از خاک ایران ناکام ماندند.

یازدهم: « مجاهدین خلق (منافقین) و جنگ تحمیلی »

۱-۱۱: در تاریخ جهان موارد معدودی از خیانت ها و همکاری افراد و گروه ها با دشمنان خارجی در زمان جنگ دیده شده است. سازمان مجاهدین (منافقین) از آن جمله اند که در تمام جنگ تحمیلی در خدمت دولت بعثی عراق به رهبری صدام حسین قرار گرفتند.

۲-۱۱: مهم ترین اقدامات آنان به قرار زیر است:

- الف) آشوب در داخل کشور و ترور بسیاری از مسئولان و مردم عادی.
- ب) دادن اطلاعات سری نظامی کشور به رژیم صدام و دیگر دشمنان خارجی.
- ج) همکاری نظامی با ارتش عراق و سرکوب و کشتار مخالفان صدام از جمله مبارزان کرد.
- د) همکاری نظامی با ارتش عراق در جنگ با ایران
- ه) تهاجم به داخل خاک ایران پس از پذیرش قطعنامه (۵۹۸) (به پاورقی صفحه ۱۷۵ توجه کنید)

دوازدهم: « دستاوردهای دفاع مقدس »

۱-۱۲: دستاوردهای نظامی

الف) تحول در حوزه های صنایع دفاعی از قبیل ساخت انواع موشک ها- افزایش پدافند هوایی و پیشرفت در حوزه هوا فضا.

ب) خودکفائی در تولید و ساخت نیازهای مختلف نظامی.

ج) برخورداری از تجربیات تازه در زمینه سازماندهی.

د) تقویت و تحکیم سازمان رزم نیروهای مسلح (ارتش - سپاه - نیروی انتظامی)

ه) شکوفائی استعدادهای بالقوه فرماندهی جنگ و ظهور فرماندهان با استعداد.

۱۲-۲ : دستاوردهای فرهنگی و معنوی:

الف) تقویت اعتماد به نفس و احساس خود باوری و بروز خلاقیت در میان جوانان ایرانی .

ب) تثبیت اقتدار نظام جمهوری اسلامی در دفاع از تمامیت ارضی کشور .

